

28/12/35
DOKTOR
LJUT BILJAN.

Naručujte naše časopise! Veliki »Jadranski koledar« i džepni koledar »Soča« stope zajedno 18 dinara.

ISTRA

GLASILO SAVEZA JUGOSLOVENSKIH EMIGRANATA IZ JULIJSKE KRAJINE

ABESINSKA OFENZIVA

Nema više sumnje, da je talijanska vojska na abesinskim ratištima došla u vrlo tešku situaciju. Kad je rat započeo s talijanske se je strane vjerovalo da će u dva mjeseca crne košulje doći u Adis Abebu i da će od Negusovih dvorova napraviti štale za svoje konje, kako se je čak i kroz stampu nagovještalo. Vidimo međutim, da do toga nije došlo, nego naprotiv, da je zbog neuspjeha u vodjenju rata vrhovni komandant talijanske vojske u Africi De Bono bio opozvan, a na njegovo mjesto postavljen maršal Badoglio. Očito je, da je čitava zamisao prodiranja u Abesiniju postavljena na pogrešnu osnovu. Nakon dva mjeseca od početka rata konstaliralo se, da se na ovaj način neće daleko doći, jer je nemoguće napredovati s velikim kompleksom vojske, s motorizovanim odredima, s tankovima i teškim topovima, kroz zemlju, koja je strašna po svojoj formaciji i u kojoj nema gotovo nikakvih puteva. Mussolini je poslao u Abesiniju 30.000 radnika da grade ceste za vojsku, koja prodire, ali se pokazalo, da je to jalov posao. U Eritreji, koja je i ranije bila pod Italijom gradilo je 30.000 talijanskih radnika i 10.000 urođenika cestu iz Massaua do Asmara, dugu 100 km, punu godinu dana, pa i ta cesta je takova, da se od ponoći do podne po njoj vozi u jednom pravcu, a od podne do počuti u drugom pravcu. Od abesinske granice do Makale moralo bi takvu cestu 40.000 ljudi graditi možda i dve godine, jer je teren mnogo nepodesniji. A pored tih cesta treba i drugih cesta, uzduž i preko zauzete Tigreje, ako se želi ratovati s Abesincima na dosadanji način. Do sada su Talijani mogli napredovati samo zato, jer im Abesinci nisu dali otpora. Znamo, da su se Abesinci i na sjeveru i na jugu povlačili bez borbe i pustili su Talijane, da gotovo bez krvi dodaju na sjeveru do Makale, a na jugu gotovo do Sasabaneha. Na tim točkama počeli su Abesinci, međutim, da daju otpor i dogadja se ono što se moglo očekivati. Abesinski gveriljski način ratovanja presvlavlja za velikim talijanskim vojskom, koja se oslanja na tankove, motore i ceste, neizmjerenu opasnost. Talijani se ne mogu kretati sa svojim modernim ratnim sredstvima. Iz prirodnih zasjeda, iz onih strašnih abesinskih planina prijeti im opasnost četničkih napadača, lakih, gipkih i lukavih abesinskih odreda, koje ne može avijacija da olakši i da ih goni na uspjeh. Pokazalo se doista, da je talijanska avijacija od mnogo manje značenja u abesinskem ratu, nego što se to očekivalo u početku. Ne samo da nije u stanju, da onemogući abesinski način ratovanja, nego smo vidjeli, da toj strašnoj avijacijskoj prijeti velika opasnost i od samih abesinskih putnika i od modernih kontraavionskih topova, koje je Abesinja dobila iz Engleske. Zbog svega toga, poslije zauzeća Makale Talijani ne mogu da jave nijedan svoj uspjeh, a naprotiv s abesinske strane javljuju internacionalne agencije, da se Talijani moraju čak i povlačiti sa mnogih zauzetih položaja. Time što su puštili Talijane da prodiru u unutarnost zemlje, Abesinci su dobivali na vremenu za svoje temeljiti opremanje, a Talijani su morali prorijediti svoje linije, raspoređiši ih po širokom frontu, koji se je u obliku žepova proširio na sjeveru i na jugu u unutarnosti Abesinije. U ovakvim prilikama abesinska gverila ima uslove za uspjeh. Ne samo britanski i njemački agenci, nego i sami talijanski vojni stručnjaci moraju, da konstatuju, da je rat u Abesiniji za Italiju vrlo težak. Eto, čitamo u torinskom fašističkom dnevniku »Gazeta del Popolo« članak o abesinskem ratu, koji je napisao talijanski pukovnik Romano. On potvrđuje ono što smo mi u početku ovoga članka rekli.

Pukovnik Romano piše, da je gverilski rat na sjevernom ratištu u punom razmahu. Ti napadaji Abesinaca onemogućuju sistematsko prodiranje svih triju armijskih korova, koji djeluju na sjeveru. Abesinski četnici — piše pukovnik Romano — skrivaju se u planinama Tembienu u malim skupinama i šalju svoje izviđačke patrule skoro da same Adue. Pukovnik Romano kaže, da su se vojnici rasa Sejuma naučili sakrivati i potpuno su nevidljivi za talijanske avijone. Oni poznaju zemlju i sjećaju se iskoristavaju, pri čemu im odlično služi izvanredna gipkost. »Našoj vojsci — kaže Romano — čine što dalje to više potешkoće. Zastoj na sjevernom frontu ne znači da je svaka talijanska aktivnost prestala — piše pukovnik Romano — nego da talijanska vojska ima pune ruke posla, braneći se od iznenadnih napadača iz zasjeda, koje Abesinci znaju majstorski izvoditi. To je mišljenje vojnog stručnjaka »Gazete del Popolo«. O stanju na južnom frontu piše on uglavnom ovo: Treba znati, da na južnom frontu nema nigdje vode na velikim razdaljenostima. Gusto osušeno pravilo izaziva četnički način ratovanja.

VEĆ SE VRŠE PRIPREME

ZA EVAKUACIJU TRSTA U SLUČAJU EVROPSKOG RATA

Trst, decembra 1935. — Internaciona štampa javljala je posljednjih dana, da Italija spremi vojsku na evropske granice, naročito prema francuskoj granici, i da je gotovo sve za slučaj evropskog rata, koji bi mogao da bukne u vezi sa zabranom petroleja. Pretpostavlja se, da bi taj rat izazvala Italija, jer nema razloga da se sumnja na nekoga drugoga. To, da Italija šalje trupe na granicu, istina je. I prama jugoslavenskoj granici opaža se užurbana vojna djelatnost u svim pravcima. Ratni radiovi, koji su se ranije obustavljali, sad se punom parom dovršavaju. Imamo informacije, da se garnizoni uz granicu počevaju. Ali najinteresantnije je ovo:

Prošlih dana gradjani grada Trsta počeli su dobivati formulare, koje moraju hitno da ispunje, a na kojima jedno pitanje govori o evakuaciji za slučaj rata. U tu rubriku treba upisati ima li familija nekoga u unutarnjosti Italije, kamo može da se preseli u slučaju evakuacije Trsta, ili prepusta brigu za preseljenje državi samoj.

Oni koji su preživjeli svjetski rat i austrijsku evakuaciju ratnih zona, znaju što znače ove blankete i koja je sruha ovim pitanjima. Zbog toga je u Trstu zavladalo panično raspoloženje. Svijet ne govori gotovo o ničemu nego o ratu, koji je pred vratima.

Z UTRJEVALNIMI NAPRAVAMI OB MEJI PRI GODOVIĆU NADALJUJEJO

Hotedršica, novembra 1935. — (Agis.) — Kot smo svojčas že poročali, so ob meji pri Hotedršici in Godoviču, potem ko so končali s podzemnimi utrjevalnimi deli, pričeli z napravami žičnih ovir vzdolj meje. Letošnjo pomlad pa so s tem delom prenehalni. Vsi delavci, ki so bili tu zaposleni, so bili odposlani nekam v Tirolje tudi k utrjevalnim delom. V sredini

meseča septembra pa so se vsi tisti, ki so bil spompladi zaposleni tu pri napravah žičnih ovir spet vrnili, in sedaj nadaljujejo z že prej začetim delom. Zaradi tega so ojačane vse postojanke javne varnosti v okolicu, bodisi milicije, bodisi karabinjerjev. V teku jeseni je bilo celo ustanovljeno nekaj novih postojank.

OB MEJI PRI POSTOJNI PRIDNO NADALJUJEJO Z UTRJEVANJEM

Postojna, novembra 1935. — (Agis.) — Pri takozvani Ravbar komandi v bližini Postojne, so že pred časom pričeli z utrjevanjem, zlasti pod zemljo. Tu so vse primerne točke utrdili z raznim rovi in kavernami, zlasti pa so naredili mnogo prostorov za topove. Sedaj pa dovažajo te prestone zložljive topove in jih montirajo na določena mesta. Vsa površina nad utrdbami je sedaj že prosta proti St. Vidu, zlasti ravnajo prvi ovinek pri Razdrtem. Na Nanos bo tako z dovršitve te ceste speljana že druga vojaška avtomobilска pot. Ena pričenja blizu Št. Vida in so jo gra-

s Korenicami vred. Vse kraj pa je močno zastražen tako, da ne more nihče v bližini.

NOVA VOJAŠKA POT Z RAZDRTEGA NA NANOS.

Postojna, decembra 1935. (Agis.) — V Razdrtem so pričeli z gradnjo nove vojaške ceste na Nanos, obenem s tem tudi popravljajo cesto proti St. Vidu, zlasti ravnajo prvi ovinek pri Razdrtem. Na Nanos bo tako z dovršitve te ceste speljana že druga vojaška avtomobilска pot. Ena pričenja blizu Št. Vida in so jo gra-

dili v l. 1928.

SENZACIJA ŠVICARSKOG LISTA

Poznati švicarski dnevnik »Basler Nachrichten« od 3 decembra donio je kao senzaciju vijest, da se Njemačka obvezala, da će u slučaju rata s Italijom Jugoslaviju odstupiti Julijsku Krajinu, a Jugoslavija se neće protiviti priključku Austrije Njemačkoj. To je, navodno, za klijuceno u posebnom sporazumu.

Talijanska južna armija je razdijeljena u manje kolone, da se lakše brani od iznenadjenja. Ali veće akcije na toj fronti gotovo su isključene.

Jos jedan fašistički vojni stručnjak potvrđuje, da je stanje talijanske vojske u Abesiniji teško. To je Aldo Valori, koji u »Corriere della sera« od 27 pr. mj. piše, da Italija ne želi da spoji Eritreju i Somaliju i da to nije za sada cilj talijanske vojske, pa da su fantastični oni glasovi, koji kažu, da Badoglio želi da spoji sjevernu vojsku s južnom Grazianijevom vojskom... Ovakvo pisanje je značajno, kao povlačenje, kad se uvidja — neuspjeh.

Trebalo je samo da se Abesinci malo maknu, pa da se na jugu počne raspadati čitava Grazianijeva fronta, a na sjeveru se već pomicaju o napuštanju Makale. Možda i nisu sasvim točne vijesti, da su Abesinci zauzeli svoj Gorajah i Gerlogubi, ali istina je, da Graziani povlači čete, koje su bile prodrele uz rijeku Fafan prilično prama sjeveru. Istina je i to, da mu je uz rijeku Sabeli vojska rasa Deste zadala goleme neprilike, pa su Destine čete prodrele na jednoj strani čak i u Somaliju. Taj udar s bokom zaprepastio je Talijane, kao što ih je zabrinulo ono nekoliko udaraca rasa Sejuma na sjeveru s desnog boka u gudurama Tembienu. Ali tu je tek početak nečega što se ima razvili ovih dana.

Razni strani vojni stručnjaci izražavaju u posljednje vrijeme mišljenja, koja se poklapaju uglavnom s onim što smo do sada u ovom članku rekli. Općenito je mišljenje, da je talijanski rat u Africi stvar naglo improvizirana nedovoljno spremljena, i da je izgled u uspjeh vrlo malen. I oni, koji su prihvati dana rata nastojali da se ne zauzimaju u izricanju mišljenja, sad već govore sa velikom sumnjom o talijanskim rezultatima. Ne spominjemo engleske pisce,

Brošura o abesinskom ratu izlazi u drugom popravljenom izdanju. Naručite je odmah! Stoji samo 6 dinara.

IDUĆI BROJ NAŠEG LISTA

BIT ĆE BOŽIĆNI

Molimo saradnike, da pošalju odmah svoje rukopise. Idućeg tjedna naš list neće izći.

DVA OSVRTA NA JADRANSKI KOLEDAR

U Splitu je počeo izlaziti tjednik »Jugoslavenska Riječ«, koji u svom prvom broju donosi ovu toplu bilješku u našem »Jadranskom koledaru«:

»Ovaj koledar kojega već drugu godinu izdavaju emigranti iz Julijske Krajine i Zadra, izlašao je u nakladi konzorcija »Istra« u Zagrebu. Zapravo to i nije koledar, već almanah emigranta iz Italije, a saradjuju u njemu domaći i strani pisci. Ima u njemu odličnih pjesama, još neobjavljenih političkih, kulturno-historijskih i drugih članaka, odnosećih se na naše krajeve pod Italijom, a ove godine ima i omladinski dio. Obzirom na odličan i bogati sadržaj, svrhu kojog je almanah namijenjen i minimalnu cijenu (10 Din), svaki čovjek morao bi da ga kupi. »Jadranski koledar« može da se nabavi kod Emigrantskog udruženja »Istra«, preko uprave našeg lista i u knjižarama. *

Viktor Car Emin u svom mjesecniku »Mornar« donio je o našem koledaru ovu bilješku:

»Jadranski kalendari«, izlašao je i taj vrlo omiljeni kalendar naših emigranata. O njemu reći ćemo koju u idućem broju našeg lista. Za sada ga preporučujemo najtoplje svima, jer i zaslužuje ne samo svaku preporuku već i najljepšu hvalu. Dobiva se kod Uprave »Istre«, Masarykova ul. br. 28-II Zagreb.

ISTARSKO NIKOLINJSKO VEĆE

Istarski akademski klub i omladinska sekcija »Istra« priređuju u subotu, 7. o. m. u 8 sati u Bogovićevu ul. 7 svoje tradicionalno Nikolinjsko zabavno veče s programom i plesom. Svira društveni jazz. Odličan buffet. Darovi »sv. Mikule dici i velikim« primaju se u tajništvu »Istre«, Trg Kralja Aleksandra 4 do subotu u 7 sati naveče, a kasnije pred početak zaborave u Bogovićevu 7. — Ulaz dobrovoljni prilog.

TEŽKA NESREĆA NA »VULCANIJI«
V Benetkah se je dogodila huda nesreća na znani Kozuljevi ladji »Vulcanija«. Ko postavljali nove železne plošče je ena teh padla na skupino delavaca in na mestu ubila 3 ter 2 delavca težko ranila. Vsi so iz Tržiča in okolice. — (Agis).

Glavna je, međutim, slaboća talijanske pozicije, naročito na sjeveru u tome, što je po zauzeću Makale talijanska vojska ostala bez inicijative. Ona je samo »čistila« zauzet položaj. Ona je imala posla posljednjih dana razoružavanjem stanovništva u području, koju je zauzeo, jer se konstatovalo, da urodjenici u okupiranom kraju, ma da su se pokorno ponašali povodom ulaženja talijanskih trupa, prestavljaju veliku opasnost, jer su spremni da iza ledja napadnu svoje osloboditelje.

U tom vremenu, dok su prestale inicijative s talijanske strane Abesinci su u okolicu Makale, u planinama Tembienu i u području Desie koncentrirali vojsku od 400 hiljada ljudi, koja se tako savršeno maskirala u gudurama, da je talijanski avijoni ne mogu otkriti. I sad, kad je Negus došao u Desie i tu uspostavio svoj štab, započelo je marširanje te goleme i strašne vojske, divlje po svom karakteru, a naoružane odlično modernim lakin oružjem, u pravcu talijanskih linija. Moglo bi se dogoditi da Abesinci doista iznenade Talijane na položajima oko Makale, gdje su talijanske linije najviše izbočene u unutarnjost Abesinije. Tu bi se mogla zametnuti ovih dana strahovite bitka, koja možda neće biti definitivna, ali koja bi mogla da svrši, po svemu izgledu, tako da će u najmanju ruku značiti veliki udarac za daljnju talijansku akciju u Abesiniji. Ta abesinska ofenziva koja će imati sve karakteristike tipičnog abesinskog rata, one, koje su slavne po talijanskom porazu iz 1896. znati najveći dogajanj otkako je započeo abesinski rat i rezultati su od kapitalne važnosti za ishod čitavog rata.

(im)

PРЕТЕПАНJE TUJIH DRŽAVLJANOV V ITALIJI
V zvezi s sankcijami so se fašisti spravili tudi na tuje državljanе. Tako so v Padovi nadlegovali dva ameriška zdravnika in njihove soprote, ker so misili, da sta Angleži. Raztrgali so tudi zastavice na avtomobilih. V Rimu so štiri godbenike hudo pretepli in tudi ogražali nekatere angleške državljanе. Na nekoga Šveda so metali blato. Ne moremo si misliti, kako naj bi bilo to v skladu s tujskim prometom in njegovo propagando. — Agis.

GODINU DANA ZATVORA RADI MOLBE ZA POTPORU

Talijanski »Regime fascista« iz Rima javlja da su u Massa Carrara osudjena 4 lica na po jednu godinu tannice radi toga što su protestirali kada ih je fašistički tajnik brisao sa popisa siromašnih koji dobivaju potporu u hrani, tako zvanu »zimsku pomoć«.

ARETACIJE V ŠEMPASU

V Šempasu so karabinerji aretilali Antona Peršića, ki je bil osumljen, da se ni odzval pozivu k vojakom.

PET GODINA KONFINACIJE ZATO, ŠTO SE IZJASNIO ZA DRUŠTVO NARODA

Radnik Giovanni Merano iz Spezie osudjen je na 5 godina konfinacije na otocima radi toga, što se izrazio da je Društvo naroda pravilno postupalo, kada je Italiju oglasilo za napadača. Doveden pred policijskog komesara nije porekao to svoje tvrdjenje, več je osim toga rekao: »Ako nisam fašista, ja sam bolji Talijan nego vi.«

KER JE PRODAJAL DVAKRAT DRAŽJE.

Trst, decembra 1935. (Agis). — Tržaški prefekt je odvzel koncesijo trgovcu Paoletti Arturju, ker je prodajal tekstilno blago dvakrat dražje kot bi smel.

DELO NA BOLNICI V GORICI USTAVLJENO.

Gorica, decembra 1935. (Agis). — Kakor smo poročali so pričeli v Gorici letos z gradnjo velike nove bolnice, baje za tuberkulozne. V zvezi z mobilizacijo pa so to javno delo ustavili in ne grade več. Ravno tako poročajo, da so ustavili veliki dela na justični palači v Milanu.

V JUŽNEM TIROLU DRŽAVA DOVOLILA ČRTANJE DOLGA ZARADI ASIMILACIJE.

V načrtu je zakon s katerim se bo odpisal dolg, ki ga imata hranilnici v Boznu in Brunecku še od zamenjave avstrijskega denarja izza časa po vojni. Ta deficit se bo črpal v dobro obmejnih hranilnic, tako da bodo lahko izdane večje svote denarja za asimilacijo Nemcev v Tirolu.

*
Župnik iz Milj Marij Mizzan je daroval državi svoj župnijski prstan.

*
V Vincenzi se je cena kavi, dryvom in olivenjem olju podvojila.

ZAPRTA PEKARNA V HRUŠEVJU.

Gorica, decembra 1935. (Agis). — Goriški prefekt je odredil, da morajo zapreti Josipu Ragusi pekarno v Hruševju za 5 dni, ker ni imel v prodaji navadnega kruha.

NAŠE VASI IN SANKCIJE

Trst, decembra 1935. (Agis). — Po naših vaseh, zlasti kjer nimajo elektrike se zelo čuti pomanjkanje petroleja, ki se ga skoraj v nobeni trgovini ne more dobiti. Vendar pa je trgovcem prepovedano govoriti o pravilih vzrokih pomanjkanja tega in drugih trgovskih predmetov. Reči morajo, da bo vse v kratkem prispele. Blago sploh je zelo podražilo, ljudje pa imajo vedno manj denarja za nakupovanje. Tudi postajajo trgovine vedno bolj prazne, ker ne morejo nabavljati novega blaga in onega, ki je zmanjkal.

MORNARI I LUČKI RADNICI PROVEDJAJU SANKCIJE PROTIV ITALIJE

Lučki radnici u San Francisku neče da krcavaju talijanske brodove.

Lučki radnici u San Francisku v Kaliforniji odbili su, da ukrcaju teret na jednu talijansku ladju, jer je več dio tereta mogao da bude upotrebлен u ratne svrhe.

POBUNE NA SICILII NAPADAJI NA OPCINSKE UREDE

U prošlom broju smo javili o pobuna seljaka na Siciliji i o zapaljenju četiriju općinskih zgrada. Sada javlja antifašistička štampa iz Palerma da je na Siciliji došlo do novih nemira. Tako je u Palermu preko noći poharan općinski ured, a naročito anagrafski arhiv. Pokradeni i zapaljeni su porezni akti i knjige, kao i maticne rodjenih iz protesta protiv ogromnih poreznih gulenja i slanja mladiča v Afriku.

SVINJSKA KUGA NA KRASU

Sečana, decembra 1935. (Agis). — Po skoru vseh okoliških vaseh razsaja zadnji čas velika svinjska kuga, ki je prizadela kmetom že ogromno škode. Mnogi so vsled tega bili prisiljeni poklati še ne-rejene prasiče in se tako izogniti večji ne-sreči. Ponekod pa je uničen s tem tudi ves zarod za prihodnje leto, tako da ne bodo imeli ničesar. Upoštevati moramo, da si sami ne bodo mogli nabaviti nove za-lege, kar pomeni za naše kraje propast tudi te panoge živinoreje.

NA PETU GODIŠNJICU SEDEJEVE SMRTI

MARGOTTI NAREDUJE S LOVENSKIM SVEĆENICIMA GORIČKE NADBISKUPIJE DA MOLE ZA MUSSOLINIJA I ZA RAT

Dne 28 novembra, na dan pete godišnjice smrti velikog kneza biskupa Gorice Sedeja, ki je umro ubijen maltretiranjem Rima, njegov je fašistički naslednik nadbiskup Margotti učinio jednu manifestaciju, koja još jednom potvrđuje njegov fašistički mentalitet i njegovo fašističko uvjerenje. On je upravo na taj dan poslao fašističkom pokrajinskem sekretaru za Goricu kao svoj poklon zlata za produženje rata u Africi svoj biskupski laganec i jednu zlatnu vatkanskou monetu popravši to jednim pismom, u kojem kaže:

»Moje mi lično siromaštvo ne dozvoljava da učinim za dragu domovinu onoliko koliko bi moje srce htjelo u ovim historijskim momentima. Imam dva lanca za križ, koji meni pripadaju, pa jedan od njih, koji mi je draga uspomena na milog jednog prijatelja, da menim vrlo rado i s velikim veseljem na hrpu darova, koje dobri sinovi Italije nude svojoj velikoj majci da je ohrabre i pomognu protiv ekonomskih neprijatelja. Dodajem jednu vatkanskou monetu, jednu zlatnu monetu koju u ovom momentu posjedujem. Ali ako ne mogu dati u zlatu, nudim u zamjenu moje molitve i molitve, koje se svakog dana dižu u ovoj nadbiskupiji za našu Italiju i njezine vrijedne vojnike. Tu sada nadbiskup javlja fašistič-

kom sekretaru, kao nekom svom pretpostavljenom, da je naredio svim svećenicima nadbiskupije, da prilikom svake mise mole za pobjedu talijanskog oružja i za pobjedu protiv sankcija, koje su ostale države digle protiv katoličke Italije. Ta molitva glasi

»Obori, Gospodine, molimo te, oho-lost naših neprijatelja i krepošću tvoje desnice uništi njihovu aroganciju. Uči-ni da zbog te svete žrtve mi budemo očišćeni od naših krivica i oslobođeni od neprijateljskih zasjeda. O, Bože, za-stitniče naš, bdij nad nama i branim nas u opasnosti, da, kad prodje svaki strah, uzmognemo mirne duše da te služimo. Za gospodina našega Isusa Krista, tvoj sin, koji živi u tebi u jedinstvu s Dušom Svetim, u sve vijke vjekova amen.«

Javljajući tu svoju odredbu fašističkom sekretaru, Margotti tog sekretara blagoslovilje i blagoslovilje »sve članove organizacije, koja o njemu ovisi«, to znači sve goričke fašiste.

Fašistički federalni sekretar je odgovorio Margottiju pismom u kojem mu kaže, da je »i ovom prilikom dao još jednom dokaza o svom velikom patriotsku«. Dalje kaže fašistički sekretar, da će fašistička Italija poduprta katoličkom vjerom postići ono što je Duče zacrtao i da će u Abesiniji biti afirmirana civilizacija i katolicizam.

FAŠISTIČKI LIST PRIJETI ISTARSKIM SVEĆENICIMA RICINUSOVIM ULJEM I STRIELJANJEM

NE POŽURE LI SE IZRAŽAVANJEM SOLIDARNOSTI S FAŠIZMOM U RATU

Puljski fašistički list »Corriere Istrian« od 26 novembra donosi članak, u kojem kaže, da su svećenici koparskog kaptola izrazili posebnim manifestom, da se slažu s Mussolinijem, ki vodi afrički rat i da su spremni podpirati taj rat. Ali ima — kaže list — još uvijek mnogo istarskih svećenika, koji nisu pokazali na ovakav način, da su solidarni s fašizmom. Oni se izvlače time, da nije njihova dužnost da se bave političkim stvarima, nego samo vjerskim. »Corriere« energično naglašava, da afrički rat, koji vodi fašizam, nije nikakva politika, nego upravo protivno. Svećenici bi se moralni okupiti oko Dućeja i zato, jer se on boriti protiv

sankcija, koje su organizovali masoni, protestanti, bezbožnici, socijalisti i slični protivnici Italije. Ne učestvovati u jednoj borbi te naravi i ispričati se politikom znači činiti zločin prama fašističkoj Italiji.

»Onaj, koji pada u takve apsurde dostojan je ricinusovog ulja, ili pak mjeđa, koje mogu da započnu s konfinacijom, a da svrše makar i pred plotunom za ekzekuciju.«

Znači, da se »Corriere« prijeti istarskim svećenicima, da bi mogli dobiti ricinus, da bi mogli biti konfirirani ili čak streljani, ako ne manifestuju svoju privrženost Mussoliniju u ovom momen-tu.

Neusmiljeno postopanje s delavkami v Podgori

Radi majhnega prestopka so odpustili vsako deseto delavko, ker niso mogli do biti prave storilke

Gorica, decembra 1935. (Agis). — Pred kratkim je nekdo napisal v stranišču na steno v tektišni tovarni v Podgori: Pol za dučejia, pol za Italijo. Seveda je sledila temu takoj velika racija med delavkami in karabinerji so s temeljitim preiskavami iskali pravo storilko tega dejanja. Kljub vsemu zlasti s primerjanjem

pisave, pa je niso mogli dobiti. Ker niso hoteli pustiti greh nezakonovan, so kratko malo odpustili iz službe vsako deseto delavko. Tako jih je bilo prizadetih v tem oddelku tovarne precejšnje število zlasti iz Furlanije, ki so ostale popolnoma brez vsakih sredstev.

Italija je več započela i u Abesiniji s talijanskim školama

Abesince treba obratiti talijanskoj civilizaciji kao što su »obračeni« Jugoslaveni u Julijskoj Krajini

Prema vijestima, koje stizavaju iz Tigreje, onog dijela Abesinije koji su Talljani zauzeli, tamo su osnovane prve talijanske osnovne škole za male Abesince, koji nikada nisu do sada čuli talijansku riječ. Kako će te škole izgledati i koja će biti njihova svrha možemo zaključiti po onome, što su doživjeli Jugoslaveni u Julijskoj Krajini. U vezi s tlim citirat ćemo jedan telegram rimske agencije Stefani, koji glasi:

»Prilikom svečane audijencije izslanstva majka i udovica poginulih u ratu, članice izaslanstva predale su ministru pretsjedniku Mussoliniju zastavu za prvu talijansku školu, što će se otvoriti u osvojenom Makale. Tom prilikom članice izaslanstva tražile su da ta škola dobije ime po majci ministra pretsjednika »Rosa Maltoni Mussolini«.

Dogajda se, dakle, sasvim doslovno ono što se več dogodilo u stotinama jugoslavenskih sela i varoši Julijske Kra-jine.

JOŠ JEDAN ČEHOSLOVAČKI LIST

USPOREDUJE ABESINIU I JULIJSKU KRAJINU

Cehoslovački list »Hlas Lidy« (Prosječev) osudi pisanje nekih čeških »patriotskih« listova o Abesincima, koje ti listovi nazivaju »barbarima i vlasnicima robova«.

Da bi prikazao »civilizaciju« fašizma, list prenosi jedan članak »Djelničkih lista« (radničkih novina), koje izlaze v Kladnu u Češkoj. U članku se prikazuje teror talijanskih vlasti nad jugoslavenskim stanovništvom v Istri, da bi se vidjelo, »na kakav način fašisti šire u mirno doba kulturu u svojoj zemlji.«

LIRA SE PRIBLIŽAVA SVOJOJ PRAVOJ VRIJEDNOSTI: — NIŠTICI!

Pariški dnevnik »Le Populaire« od 30 novembra, piše:

»Otako su otvorene borbe u Istočnoj Africi, kurir lire je samo nominalan. Na crnoj burzi, jedinom tržištu, na kojem se još može naći kupaca za talijanski novac, sto lira prodaje se za pedeset francuskih franaka. Da bi sakrila pravo stanje stvari, talijanska vlada ne objavljuje više stanje talijanske državne banke. Uostalom, njeno zlato sada je samo ratno blago. Ono više ne pokriva opticaj novčanica. Da bi tako tako došla do zlata, vlada u Rimu objavila je da će ga državna novčana ustanova plaćati 18 posto skuplje nego do sada. U svome padu, lira se sve više približava svojoj pravoj vrijednosti. To jest ništici.«

Pariški »Temp« od 30 novembra, kaže:

»Lira sad ima četiri vrijednosti. Teorijsku, koja je odredjena zakonom od 1927., zvaničnu i nominalnu, cijenu u zlatu, čija se je vrijednost sada povećala, i, naposljeku, vrijednost novčanice, koja je promjenjiva. Izmedju nacionalne devize i novca drugih zemalja nema više kontakta. Finansijska situacija Italije potječe na finansijske prilike u Rusiji i u Njemačkoj.«

U ZADRU VIŠE CIJENE DINAR NEGO LIRU

Za 100 dinara daju već sada 41 liru.

Nakon što su sankcije protiv Italije stupile na snagu, stanovništvo pograđene zone u okolici Zadra, zabranjeno je izvozje izvjesnih živežnih namirnica, dočim se druge živežne namirnice, za koje nije još do danas uslijedila zabrana izvoza, mogu izvazati samo u određenim količinama. Tako je pojedino jugoslavenskom stanovniku sa područja treće pograđene zone omogućeno izvesti dnevno do 10 kg brašna, jedan kg. kave, dva kg. šećera itd. Pri kupnji ovih namirnica zadarski trgovci od jugoslavenskih državljana prvenstveno traže isplatu protuvrijednosti u dinarima, a jedino u nestaći dinara, privoljavaju da prime isplatu u talijanskim liramama.

Interesantno je i to, da sve talijanske banke i ovlaštene mjenjačnice u Zadru isplaćuju za jugoslavenski stotinjarku 29–30 lira, dočim privatni i trgovci za istu plaćaju od 40–41 lira. Svim jugoslavenskim državljanim, koji se često navraćaju u Zadar za kupovanje živežnih namirnica preporučuju talijanski trgovci da donašaju što moguće više dinara, jer da će im kupnja živežnih namirnica u dinarima doći mnogo jeftinije nego u talijanskim liramama. Talijani su uvjereni, da je lira na rubu propasti i oni vole dinare samo zbog toga.

OGROMNO POSKUPLJENJE ZIVEŽNIH NAMIRNICA U ITALIJI

Usprkos državne kontrole cijene živežnih namirnica u Italiji skaču silnem brzinom. Tako je na pr. gorivo dro skočilo od 19 lira po kvintalu na 32 lire; kava najgorje vrste od 15 na 31 liru kilogram; maslinovo ulje od 4.50 lire na 7.50. Cijena jaja i voća je podvostručena.

To je posljedica rata, sankcija, a načito obezvrijedjenja talijanske lire.

VSI ODSLJUŽENI VOJAKI MORAO NA STRELNE VAJE!

Dne 30. novembra je ministarski svet izdelal načrt dekreta, s katerim bodo morali vsi odsluženi vojaki, ki se sedaj nahajajo na neomejenem dopustu (congedo illimitato) in ki niso stari nad 32 let

KRONIKA JUŽNOG TIROLA

HAPŠENJA I KONFINIRANJA SE I DALJE PROVODE

Borba protiv plavih pregača
Antiengleska propaganda — Kako se fašizam brine za Južni Tirol

U jednom od prošlih brojeva javili smo da su talijanske vlasti podijelile amnestiju konfiniranim iz Južnog Tirola, koji su se svratiли svojim kućama. Ovaj čin talijanske vlade dobita sada nešto drukčije tumačenje, jer je znatan broj onih mlađih koji su pusteni kući, poslije toga bio pozvan u vojsku i poslani zajedno s drugim vojnima da se bore u istočnu Afriku.

Interesantno je takodjer spomenuti, da i sada poslije amnestije imade mnogo slučajeva konfinacije, i to kao i prije, za najmanje u najneznatnije stvari. Tako je n. pr. konfiniran na 5 godina neki Alois Augschöll, koji je bio sluga u kapucinskom samostanu u Bozenu. Njega je komisija osudila na konfinaciju zato jer da je navodno samostanskim svinjama, koje je hrano, nadjevalo imena poznatih talijanskih ličnosti.

Osim ovoga ima i drugih slučajeva konfinacije. Tako su konfinirani neki Scheitern i Pernstich, obojica mlađici iz mjesta Tramin.

Iz mjesta Kurtasch konfiniran je neki Franz Ritsch. Njega su osumnjičili da je isčupao jedno Arnaldo stolabice, i na njem urezao kukasti križ, znak hitlerizma. On je star 42 godine. U vrijeme kad je taj čin izvršen, Ritz se nalazio na drugom mjestu, no mu nije koristio. Bio je uhapšen i zlostavljan, a na kraju je osudjen na jednu godinu konfinacije.

Mussolinijev boravak u Južnom Tirolu prigodom velikih vojničkih manevra, još uvek daje prilike da se o njemu govori. Za Mussolinijev posjet Južnom Tirolu bile su učinjene — kako je poznato — velike pripreme. Postavljeni su među ostalim veliki natpsi, u raznim frazama, koji su imali prikazati veselje nad dolaskom Duceovim. Natpsi su naravski bili najbombastičniji. Ti su natpsi bili kasnije skinuti kad su ceremonije bile završene, no neki su ostali. Tako se na pr. još i sada koči u mjestu Tramin ovaj kuriozan natpis: »Crediamo nel Duce, perché crediamo in Dio« (Vjerujemo u Mussolinija, jer vjerujemo u Boga). A da kuriozum bude veći, taj je natpis postavljen sučelice samog ulaza u crkvu. Svakako karakterističan detalj u vrijeme, kad se biskupi talijanski toliko ističu u medjunarodnoj natječaju svojim patriotizmom.

Svojevremeno su fašisti u Južnom Tirolu (za vrijeme Saarskog plebiscita) na svakom koraku progornili tirolske mlađice ako su vidjeli na njima bijele čarape. O tome smo svojevremeno pisali. Sada pak Talijani ne daju mira plave pregače, što ih nose jedre i mlade Tirolke. Moguće da te plave pregače imaju neko svoje posebno značenje, kad ih Nijemci toliko vole, a Talijani toliko mrze i progone. Ali moguće je i to, da ta plava boja na pregači i ne znači ništa osobito, no kad je nosi većina ženskih, to je za Talijane dovoljno, da ih počne, kao bika crvena boja, bosti u oči plava.

U posljednje vrijeme vrše Talijani pogone i zbog tiolske narodne nošnje. Tako ima par slučajeva da su zabranili djelovanje nekim muzikama, jer su glazbenici kod javnih nastupa nastupili u svojim tiolskim narodnim nošnjama. Tako su zabranjene muzike u Untermaisu, u Obermaisu, pa u Meranu i Gratschu. A neke su se kapela i muzike i same razrijele, kad nisu njezini članovi mogli nastupiti u svojim narodnim nošnjama.

Interesantno je takodjer spomenuti da posjednici radioaparata koji imaju zvučnike (gostione, hoteli) ne smiju slušati prenose inozemnih radiostanica. Dozvoljeno je od vanjskih stanica prenositi samo muziku, dok je ostali program strogo zabranjeno slušati. Tako su radioslušači u Južnom Tirolu prisiljeni slušati samo informacije iz Rima, t. j. takve koje servira talijanska vlada svojim gradjanima.

Kronika Južnog Tirola bilježi takodjer i razna apšenja Nijemaca, što medjutim za današnje prilike pod Italijom i nije ništa neobičnija...

Inače se fašisti i drukčije osim konfinacijama i zatvaranjima brinu za Južni Tirol. Tako su na pr. u mjestu Sterzing otvorili nedavno svoju talijansku gimnaziju, koju polazi dvadesetak učenika. A otvorili su gimnaziju u kući, gdje se prije nalazilo jedno katoličko društvo, koje su vlasti bile raspustile.

Karakterističan je detalj, da se u Južnom Tirolu vrši protuengleska propaganda, pa je tako na pr. južnotirolski list »Alpenzeitung« (njemački pisan list u fašističkom duhu) od 12 prošlog mjeseca na prvoj strani donio velikim slovima noticu, da se ne smije ništa kupovati od Engleza, pa ni fraze o prijateljstvu, jer da se roba mora u zlatu plaćati a prijateljstvo da su Talijani Englezima platili u krvi za vrijeme rata...

MLADI FAŠISTI NALUPANI RADI NEDISCIPLINE

Prošlog mjeseca su fašisti u Napulju imali sastanak. Nekoliko mlađih fašista je napustilo sastanak prije odredjenog sata. Sekretar tamošnjeg fašista Bertoni sakupio je četu viernih, pohapsio one mlađe nedisciplinovane, poveo ih u sjedište fašista, gdje su ih nalupali šakama i manganelima. Isprebijani fašisti su moralni dva desetaka dana odležati u krevetu.

TRIJE FANTJE IZ RIHEMBERKA PADLI V ABESINICI

Gorica, decembra 1935. (Agis). — Po vrapčavskoj dolini se širijo govorice, da so baje padli trije slovenski vojaci na abesinski fronti. Dva sta bila iz Rihemberga, eden pa iz okolice. Govori se, da so bili za njimi tudi maše zadušnice. Koliko je resnice na stvari, ne moremo ugotoviti.

Militarizacija tvornica u Italiji

Radnici muški i ženski potpadaju pod vojni sud — Prve žrtve te mili tarizacije

Još u avgustu je u Italiji izšao zakon, po kojem su tvornice, koje su direktno ili indirektno vezane za ratnu industriju, militarizovane. Militarizacija je provedena bez obzira na spol i na starost radnika. Svi su oni podvrgnuti vojnoj disciplini i u tvornici radnik zauzimlje položaj vojnika, a nadglednici, činovnici i direktori položaje podoficira i oficira. Na osnovu tog zakona je u tvornicama zaveden pravilni rad, i svaki radnik koji se odaleći iz tvornice preko 5 dana, smatran je deserterom i kao takovom mu sudi vojni sud.

Svaki neposluh i suprotstavljanje nadgledniku ili tehničkom vodstvu, kažnjava se od 6 mjeseci do 9 godina. Radi toga je

u tim tvornicama zaveden teror nad radnicima, koji se ne mogu žaliti i koji moraju da budu disciplinovani kao vojnici.

Tako je, na pr., radnik Guerrino Gattini iz automobilске tvornice »Ansaldo« iz Genove bio je stavljhen pred Vojni sud radi »uvrede tehničkog starješine«. Dva radnika su u Turinu bili aretirani zato, što su napustili posao. Kasnije je 13 radnika uhapšeno iz istog razloga.

Slična hapšenja se vrše po cijeloj Italiji, ali ih vlasti drže u najvećoj tajnosti. Novine ne smiju o tome pisati, a i svi ostali, koji bi o tome govorili, bili bi kažnjeni, tako da je nemoguće utvrditi tačan broj svih pohapšenih militarizovanih radnika.

DEFENCE COMMITTEE FOR YUGOSLAVS IN ITALY

ODBOR ZA ŽAŠTITU JUGOSLAVENA U ITALIJI
Još jedan apel tog novog američkog odbora, koji se bori za naša prava

U našem smo listu referirali, da se je u Sjevernoj Americi osnovao komitet pod gornjim naslovom, koji ima zadatak da se bori energično za prava Jugoslavena u Julijskoj Krajini pod Italijom, Komite nastupa naročito u ovom momentu, kad su oči čitavog svijeta uprte u Italiju povodom abesijskog rata, pa je interes za sve ono što je u vezi s Italijom i fašizmom velik. Donijeli smo već jednu značajnu rezoluciju, koja je donesena na prvoj skupštini tog komiteta i koja je bila objavljena u mnogim američkim listovima. Primili smo medjutim još jedan apel, koji je upućen raznim organizacijama na dan ovogodišnje obljetnice Rapaljskog ugovora. Do-

nosimo ga u cijelosti:

Na 12 novembra navršava se petnaest godina od onoga usudnoga dana, kad je bio potpisani ugovor u Rapallu, koji je označio sadanje granice između Italije i Jugoslavije (Rijeka je bila anektirana četiri godine kasnije), i izručio 700.000 Hrvata i Slovenaca talijanskom ravnstvu.

Bio je to dan žalosti za svakoga rođoljubnoga Jugoslovena, a naročito za našu braću iz Gorice, Trsta, Istre, Rijeke i Dalmatinice iz Zadra i Lastova, koji su bili lično tangirani. Jedna od najnaprednijih i nacionalno najsvijesnijih grana našega naroda bila je otkinuta od svojega stabla i osudjena da slijedi odijeljeno na putu žalosnog usuđa, a kako žalosnog to ni najveći pesimisti nisu onda mogli da si pretstave.

Slavenskim fatalizmom naša braća iz Julijsko Krajine predala su se svojoj sudsbi u nadi da će doći dan, kad će podesnja medjunarodna situacija donijeti im željenu slobodu. Opori, ponosni i svjesni, kao nitko među Jugoslovenima, primiće na sebe teški križ, svijesni svoje moralne snage, očišćene hiljadugodišnjom borborom za opstanak i spremni na nove borbe u obranu svojih nacionalnih prava.

Italija, u kojoj duh Mazzinija i Garibaldija još nije bio zamro, došla je slatkim obećanjima, ali je doskora duh šoviñističkog nacionalizma počeo da prevladava u Italiji, da završi u divljosti.

Julijsku Krajinu.

I požarom uništiše naše narodne domove, uništiše našu štampu, izbacise naš jezik iz naših škola, sudova i crkve, rassturiše naše prosvjetne i gospodarske or-

ganizacije, zaplijeniše njihovu imovinu, ljudi izvrgnuše grozotama podivljale rulje, pokušaše da nas iznarde putem terora, gospodarskom propastu, krutim osudama, prognanstvima i ubijanjem. Slava uspomeni Gortana i drugih mučenika!

Ali, naš narod još стоји тамо — potisnjen, ali ne uništen. Dug je put Golgota i mučan, ali poslije Golgote dolazi, mora da dodje Uskršnje.

Divljaštvo fašizma približava se svojemu svršetku. Njegova neizbjegiva sudsina morala je da ga porne u vojne avanture. Prije ili kasnije do toga je moralno da dodje. I tako, danas je zapleten sa Etiopijom i sa citavim civilizovanim svijetom. Bez obzira na ispad rata u Africi, fašizam kao takav već je osudjen i morati će da plaća težak danak za svoje političke grijehu i ludosti. Rušenje fašizma može za naš narod u Italiji da znači samo svršetak teške more, uzdignute duša iz nizina zdvojnosit; i zoru ljepše budućnosti.

Zato je pravo i umjesno, da se baš ove godine posebno spomenemo obljetnice Rapaljskog ugovora. »Centralni odbor za zaštitu Slavena u Italiji« u New Yorku odlučio je na svojoj sjednici dne 1. novembra, da na ovaj način pozove sva naša društva i organizacije širom Sjedinjenih Država i Kanade, da se ovom prilikom sjete sudsbine naše braće u Italiji, i da dadu izraza svojemu protestu protiv divljaštva fašizma i nadi u njegovu skoru propast.

Napose se sugerira društima svake pojedine naše kolonije, da organiziraju zaseban odbor kao podružnicu newyorškog centralnog odbora (Defense Committee for Yugoslavs in

Italy).

Takov odbor neka prihvati podesnu rezoluciju (onaku ili sličnu onoj, koju je prihvatio Centralni odbor i koju upravo sada objavljuju naši listovi — do potrebe kopiju te rezolucije možete dobiti od newyorškog Centralnog odbora). Tačnu rezoluciju pošaljite lokalnim američkim novinama, a takodjer i Centralnom odboru, koji će se pobrinuti, da o ovom organizovanom protestu doznaupozvani faktori i javnost.

* *

Adresa: »Defense Committee for Yugoslavs in Italy«, Room 330, 551 Fifth Avenue, New York City.

VELIKA AKADEMIJA

Domovina za svoju braću preko granica

Radno udruženje za »Svjetsku Zajednicu Jugoslavena« u Zagrebu, u kojem su okupljeni svi domovinski savezi i društva, koja se bave s narodom našim izvan granica države, odlučilo je da po inicijativi Saveze Organizacija iseljenika, a u okviru svakogodišnje decembarske »Iseljeničke nedelje« prirede ove godine po prvi put u Zagrebu opću narodnu manifestaciju za svu braću, koja žive izvan naših granica. Ženska sekcija koordiniranoga društva Jugoslavenske Matice preuzeala je aranžman jedne naročite Narodne akademije uz sloboden ulaz u Zagreb, a pomalo je u tom poslu uz žensku sekciju Saveze Organizacija iseljenika, a u okviru svakogodišnje decembarske »Iseljeničke nedelje« prirede ove godine po prvi put u Zagrebu opću narodnu manifestaciju za svu braću, koja žive izvan naših granica.

Radno udruženje za »Svjetsku Zajednicu Jugoslavena« u Zagrebu, u kojem su okupljeni svi domovinski savezi i društva, koja se bave s narodom našim izvan granica države, odlučilo je da po inicijativi Saveze Organizacija iseljenika, a u okviru svakogodišnje decembarske »Iseljeničke nedelje« prirede ove godine po prvi put u Zagrebu opću narodnu manifestaciju za svu braću, koja žive izvan naših granica. Ženska sekcija koordiniranoga društva Jugoslavenske Matice preuzeala je aranžman jedne naročite Narodne akademije uz sloboden ulaz u Zagreb, a pomalo je u tom poslu uz žensku sekciju Saveze Organizacija iseljenika, a u okviru svakogodišnje decembarske »Iseljeničke nedelje« prirede ove godine po prvi put u Zagrebu opću narodnu manifestaciju za svu braću, koja žive izvan naših granica.

»U ITALIJI JE VRLO ZLO«, PIŠE JEDAN EMIGRANT KOJI SE POVRATIO KUĆI

Posljednja »Giustizia e Libertà« donosi pismo jednog bivšeg emigranta, koji se vratio kući. Pismo je iz Furlanije i glasi:

»Dragi, oprostite češ mi da ti nisam pisao, ali ti znaš da je jedna lira ovdje velika stvar.

Javljam ti da je ovo kraj smrti. Mi smo kao upaljene svjeće u crkvi; nema plesova, ni kina ni muzike; sve je mrtvo.

Ovdje se puše po dvije cigarete nedjeljom, a o pliću ni govora; svako malo po kojim kvartinom, ali sve ukupno vrlo malo. Radi toga sam se vrlo pokajao da sam došao u ove barbarske krajeve. Posla nema, potpore nema, pa kako čež živjeti. Ako se ide pitati, kažu ti: »snadj se, ali što se može. Ako kradeš zavore te, dakle: umri od gladi, trpi...«

A ti — stoj tamo i ne vraćaj se u ove bijedne krajeve. Ovdje ti ne dadu ništa, a novaca nema. Kažem ti da ovdje ide vrlo zlo...«

SITNE VESTI

V Galles (Anglija) so priredile organizacije proti vojni štiri velike demonstracije, katerih so se udeležile ogromne masse ljudi. Najveće take demonstracije se je udeležilo okoli 55.000 oseb.

Predsednik međunarodnega odbora proti vojnim fašizmu je postal mesto umrlega Henrika Barbussea, velikog francuskog pisatelja Romain Rolland. Ta organizacija je že marsik storila proti fašizmu. Poskušala je tudi organizirati obisk italijanskih ječ, česar pa Mussolini ni dovolil. V njej so organizirani najveći duhovi sveta.

V Cambridgeu na univerzi se je v Sali St. Andrew vršila velika protivojna in protifašistična manifestacija. Tu je govoril tudi profesor italijančine na tej univerzitetni Decio Pettoello.

Celo u Avstraliji u Melbournu se je v Imperial teatru vršila velika demonstracija proti fašistični kolonialni vojni ob veliki udeležbi. Tu je govoril poslanec Blackburn, prof. Wodruff itd.

Velike protivojne in protifašistične demonstracije so priredili pristaniški delavci v Bombayu.

Američka društva so podpisala apel proti vojnim. Med ostalimi podpisniki so tudi slovenski društvi v Buenos Airesu in sicer Gorisko udruženje »Ljudski oder« in društvo »Julijška Krajina«.

Tudi u Italiji protivojno razpoloženje ni ostalo brez izraza. Tako zvana divizija »Gran Sasso«, ki se je že v maju uprla, še ni odšla v Afriku. V posebnem taboršču jo baje zato še preparirajo.

"Ja kulisam"

Zimska

sv. NIKOLA
snimena

Dobroj
djeci

OBUCU

Bata